

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου για την κώρωση της 149/1977 Διαβούλευσης Σύμβασης Εργασίας, για την απασχόληση και τους όρους εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού.

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α. ΓΕΝΙΚΑ

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μέσα στα πλαίσια της προσπάθειάς για εκσυγχρονισμό των διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας και απόδραση, ταυτόχρονα στην εισαγωγή θεσμών και κανόνων που θα συμβάλουν στην υλοποίηση της πολιτικής της σχετικά με την προστασία της υγείας του ελληνικού λαού και τη βελτίωση αναπόσπαστη του τομέα της υγείας, σύμφωνα με τις προεκλογικές της εξαγγελίες, φέρνει στη Βουλή για κώρωση και την 149 Δ.Σ. για την απασχόληση και τους όρους εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού.

Με την κώρωση της σύμβασης αυτής στοχεύεται, πέρα από την ανύψωση του ποιοτικού επιπέδου του νοσηλευτικού προσωπικού και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας του και τη δημιουργία των προϋποθέσεων σφαιρικής καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών και, κατά συνέπεια, καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος υγείας του ελληνικού λαού.

Η 149 Δ. Σύμβαση, που έχει κωρωθεί μέχρι σήμερα από 15 Κράτη — Μέλη της ΔΟΕ — ψηφίστηκε στη Γενεύη, από τη Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στη διάρκεια της 63ης συνόδου της.

Τα προβλήματα του νοσηλευτικού προσωπικού, οι συνθήκες εργασίας καθώς και οι προσωπικές εξελίξεις του, είχαν αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, πριν ακόμα το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ενδιαφέρον αυτό εκδηλώθηκε, με την υιοθέτηση ενός διεθνούς κείμενου της σύμβασης 39 (για τη ρύθμιση της διάρκειας της εργασίας (νοσοκομεία κλπ.)), το 1930. Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, η Συνδιάσκεψη υιοθέτησε τη σύσταση 69, (για τις ιατρικές φροντίδες) 1944, που αναφέρονταν μεταξύ άλλων, στο καθεστώς και τις συνθήκες εργασίας των γιατρών και των απασχολούμενων σε συναφή επαγγέλματα, όπως ήταν και το νοσηλευτικό επάγγελμα. Οι συνθήκες εργασίας του προσωπικού των νοσοκομείων και άλλων υπηρεσιών υγείας, αποτέλεσαν στη συνέχεια αντικείμενο εξέτασης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Υπαλλήλων και Διοικητικά Εργαζομένων της ΔΟΕ και το 1958 συλλήφθηκε στη Γενεύη, κάτω από την αιγίδα της ΔΟΕ, ειδική σύνοδος για τις συνθήκες εργασίας και την απασχόληση του νοσηλευτικού προσωπικού, που υιοθέτησε μια σειρά συστάσεων, πάνω σ' αυτό το θέμα.

Πιο πρόσφατα, το 1967, η ίδια Επιτροπή πρότεινε ότι το θέμα θα έπρεπε να περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη μιας προσεχούς συνόδου της Συνδιάσκεψης.

Το επόμενο μεγάλο θέμα υπήρξε η σύγκληση μιας Κοινής Συνόδου, μεταξύ της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, πάνω στις Συνθήκες Εργασίας και Ζωής του Νοσηλευτικού Προσωπικού το 1973.

Σ' αυτή τη σύνοδο υιοθετήθηκε μια σειρά από κρίσιμα, με τη μορφή κώδικα πρακτικών οδηγιών, ο οποίος προτάθηκε να ενσωματωθεί σ' ένα διεθνές κείμενο, με το σκοπό να δοθούν στις κυβερνήσεις οι κατευθυντήριες γραμμές, για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ζωής, αυτού του κλάδου των εργαζομένων.

Έπειτα από αυτά, το 1974, το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, αποφάσισε να περιλάβει το θέμα της απασχόλησης και των όρων εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού, στην ημερήσια διάταξη της συνόδου της Δ.Σ.Ε., του 1976, προκειμένου να εξετασθεί με τη διαδικασία της διπλής σύζητησης.

Στη διάρκεια αυτών των συζητήσεων, τονίστηκε η σημασία του νοσηλευτικού επαγγέλματος, καθώς και οι εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες ασκείτο και θεωρήθηκε αναγκαίο ότι θα έπρεπε να ληφθούν μέτρα για την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και τη βελτίωση των συν-

θηκών εργασίας του νοσηλευτικού προσωπικού που, λόγω της φύσης των καθηκόντων του, ήταν υποχρεωμένο να εργάζεται πολλές και ακατάλληλες ώρες, ενώ η υγεία του ήταν εκτεθειμένη σε ιδιαίτερος κινδύνους. Η σύγκληση υγιεινή, εξάλλου απαιτούσε προσωπικό, που θα είχε λάβει την απαραίτητη γενική εκπαίδευση και την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση και που θα είχε την ευκαιρία για συνεχή επιμόρφωση, συνθήκες που δεν πληρούνταν με συνέπεια οι νέοι να μην προσελκύνονταν στο επάγγελμα.

Η Γενική Συνδιάσκεψη, αφού έλαβε υπόψη της τα παραπάνω και διαπίστωσε ότι η κατάσταση αυτή, στην οποία έριστθαν το νοσηλευτικό προσωπικό, σε πολλές χώρες, αποτελούσε εμπόδιο στην ανάπτυξη αποτελεσματικών υπηρεσιών υγείας και ότι το προσωπικό αυτό καλυπτόταν από παλαιά, ριχόμενα διεθνώς τακτοστά και συστάσεις εργασίας, που καθόριζαν κανόνες γενικής φύσης στα θέματα της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας, ενώ από την άλλη πλευρά αναγνώριζε το βασικό ρόλο που αυτό διαδραματίζει στον τομέα της υγείας, έκρινε ότι θα έπρεπε να γίνουν αποδεκτά κείμενα, που να περιέχουν διατάξεις προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες συνθήκες, κάτω από τις οποίες ασκείται το νοσηλευτικό επάγγελμα, οι οποίες θα συμπληρώνουν τους γενικούς κανόνες και θα διασφαλίζουν στους απασχολούμενους σ' αυτό μια κατάσταση, η οποία να ανταποκρίνεται στο ρόλο τους μέσα στον τομέα της υγείας και να γίνεται αποδεκτή από αυτούς τους ίδιους.

Η 149 Δ. Σύμβαση, στην ψήφιση της οποίας κατέληξε η Συνδιάσκεψη και η 157 Δ. Σύσταση, που τη συνοδεύει, έχει τη συμπλήρωση, περιέχουν διατάξεις, σχετικές, με την πολιτική των νοσηλευτικών υπηρεσιών και του προσωπικού, που θα πρέπει να ακολουθείται από τα Κράτη — Μέλη, με την εκπαίδευση και κατάρτιση αυτού του προσωπικού, τις συνθήκες για την άσκηση, του επαγγέλματος, τη συμμετοχή του στις αποφάσεις που το αφορούν, την αμοιβή του, τη διάρκεια και την οργάνωση του ωραρίου του και την προστασία του στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής ασφάλειας, αποτελώντας ένα κώδικα πρακτικής και δίνοντας κατευθυντήριες γραμμές στις κυβερνήσεις, για την εφαρμογή μιας πολιτικής, που θα προσελκει, αλλά και θα συγκρατεί το νοσηλευτικό προσωπικό στο επάγγελμα.

Β. ΕΙΔΙΚΑ

α) Ως προς τις διατάξεις του σχεδίου νόμου.

1. Στο άρθρο πρώτο: Με το άρθρο αυτό γίνεται η κώρωση της Διεθνούς Σύμβασης 149/1977 και παράλληλα, καταχωρίζεται σ' αυτό, το κείμενο της σύμβασης που κωρώνεται, στο γαλλικό πρωτότυπο και σε ελληνική μετάφραση.

2. Στο άρθρο δεύτερο: Με το άρθρο αυτό ορίζεται ότι οι διατάξεις τόσο του κωρωτικού νόμου όσο και της Διεθνούς Σύμβασης που κωρώνεται, θα αρχίσουν να ισχύουν από την ημέρα της δημοσίευσής του κωρωτικού νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Ως προς τις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης 149/1977.

1. Στο άρθρο 1: Με το άρθρο αυτό καθορίζεται η σημασία του όρου «νοσηλευτικό προσωπικό», που πρέπει να λαμβάνεται με την ευρύτερη δυνατή έννοια και να καλύπτει όλες τις κατηγορίες των εργαζομένων, που παρέχουν νοσηλευτικές φροντίδες και υπηρεσίες, οπούδήποτε και αν ασκούν τα καθήκοντά τους. Με το ίδιο άρθρο δίνεται η ευχέρεια, στην αρμόδια κρατική αρχή, να αποδέχεται ειδικές διατάξεις για το νοσηλευτικό προσωπικό, που προσφέρει εθελοντικά νοσηλευτικές φροντίδες και υπηρεσίες, με τον περιορισμό ότι οι διατάξεις αυτές δε θα είναι αντίθετες με τις διατάξεις της σύμβασης, που αναφέρονται στις συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, στην εκπαίδευση και μόρφωση, στις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος και στην υγιεινή και ασφάλεια του νοσηλευτικού προσωπικού και ότι θα γίνονται αποδεκτές μετά από συνεννόηση με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις.

2. Στο άρθρο 2: Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι, κάθε Μέλος θα πρέπει, στα πλαίσια ενός γενι-

κού προγραμματισμού για την υγεία, εφόσον υπάρχει τέτοιος προγραμματισμός, να εκπαιδεύει και να εφαρμόζει μια πολιτική σχετικά με τις νοσηλευτικές υπηρεσίες και το προσωπικό, που παρέχει νοσηλευτικές φροντίδες, η οποία θα έχει σαν στόχο να εξασφαλίσει τις απαραίτητες, τόσο ποιοτικά, όσο και ποσοτικά, νοσηλευτικές φροντίδες ώστε να οδηγηθεί ο πληθυσμός στο ανώτερο δυνατό επίπεδο υγείας, αφού έδεται ληφθούν υπόψη οι διαθέσιμοι πόροι για το σύνολο του τομέα της υγείας.

Η πολιτική αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει, ειδικότερα, μέτρα, που να διασφαλίζουν στο νοσηλευτικό προσωπικό, κατάλληλη εκπαίδευση και μορφωση για την ασκήση των καθηκόντων του, καθώς και συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, που να μπορούν να προσελκύουν, αλλά και να συγκρατήσουν το προσωπικό στο επάγγελμα και να εκπαιδεύεται αφενός σε συνεννόηση με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις και αφετέρω σε συνδυασμό με τις πολιτικές, που αναφέρονται και στους άλλους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας.

3. Στο άρθρο 3. Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι, οι βασικές ανάγκες στον τομέα της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης του νοσηλευτικού προσωπικού και ο σχετικός έλεγχος, θα πρέπει να προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία ή την εθνική αρχή ή τις αρμόδιες επαγγελματικές οργανώσεις, που θα έχουν εξουσιοδοτηθεί, για το σκοπό αυτό, από την εθνική νομοθεσία, ενώ θα πρέπει να υπάρχει συντονισμός της διδασκαλίας και εκπαίδευσης του νοσηλευτικού προσωπικού, με τη διδασκαλία και εκπαίδευση, που παρέχεται στους άλλους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας.

4. Στο άρθρο 4. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι, η εθνική νομοθεσία θα πρέπει να προσδιορίσει τους όρους από τους οποίους θα εξαρτηθεί το δικαίωμα άσκησης νοσηλευτικών φροντίδων και υπηρεσιών και να επιφυλάξει το δικαίωμα αυτό, στα πρόσωπα που πληρούν αυτούς τους όρους, ώστε να υπάρχει κατοχύρωση του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

5. Στο άρθρο 5. Στο άρθρο 5 ορίζεται ότι, τα Κράτη—Μέλη, που κυρώνουν τη σύμβαση, θα πρέπει να λάβουν μέτρα, σύμφωνα με μεθόδους προσαρμοσμένες στις εθνικές συνθήκες, για να ενθαρρύνουν, αφενός, τη συμμετοχή του νοσηλευτικού προσωπικού στον προγραμματισμό των νοσηλευτικών υπηρεσιών και, αφετέρω, τη συνεννόηση με το προσωπικό αυτό, όταν πρόκειται για αποφάσεις που το αφορούν.

Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται ότι, οι συνθήκες απασχόλησης και εργασίας θα πρέπει να καθορίζονται, κατά προτίμηση έπειτα από διαπραγματεύσεις, μεταξύ των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, ενώ η ρύθμιση των σχετικών διαφορών, θα πρέπει να επιδιώκεται με τη διαπραγματευτική μεταξύ των μερών ή με άλλο τρόπο, που να εμπνέει εμπιστοσύνη στα ενδιαφερόμενα μέρη, σύμφωνα με μια διαδικασία που να παρέχει εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, όπως είναι: η μεσολάβηση, η συνδιαλλαγή ή η εκούσια διαίτησις.

6. Στο άρθρο 6. Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι, θα πρέπει, το νοσηλευτικό προσωπικό να απολαμβάνει τουλάχιστον ίσες συνθήκες, με τους εργαζόμενους της συγκεκριμένης χώρας, που απασχολούνται σε άλλους τομείς, σχετικά με τη διάρκεια της εργασίας, στην οποία περιλαμβάνεται η ρύθμιση και ο συνδυασμός των υπερωριών, καθώς και η ρύθμιση των ακατάλληλων ή καταπιεστικών ωρών και της εργασίας με

βάρδιες, την εβδομαδιαία ανάπαυση, την ετήσια άδεια με αποδοχές, την εκπαιδευτική άδεια, την άδεια μητρότητας και σθένειας και την κοινωνική ασφάλεια.

7. Στο άρθρο 7. Με το άρθρο αυτό προβλέπεται: ότι, κάθε Μέλος θα πρέπει να προσπαθήσει να βελτιώσει τις νομοθετικές διατάξεις, που αναφέρονται στην επαγγελματική ασφάλεια και υγιεινή του νοσηλευτικού προσωπικού και να τις προσαρμόσει στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εργασίας του και του περιβάλλοντος, όπου παρέχονται οι νοσηλευτικές φροντίδες και υπηρεσίες, ενόψει των ιδιαίτερων κινδύνων που αυτό παρουσιάζει.

8. Στο άρθρο 8. Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι, οι διατάξεις αυτής της σύμβασης, εφόσον δεν εφαρμοστούν με συλλογική σύμβαση, με κανονισμό επιχείρησης, με διαιτητική ή δικαστική απόφαση ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με την εθνική πρακτική και εφόσον ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες κάθε χώρας, θα πρέπει να εφαρμοστούν διαμέσου της εθνικής νομοθεσίας.

9. Στα άρθρα 9 έως 16: Με τις διατάξεις των άρθρων αυτών ρυθμίζονται κυρίως θέματα που αναφέρονται ειδικότερα, στην καταχώρηση των επίσημων επικυρώσεων των Κρατών—Μελών, από το Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, στην έναρξη, ισχύος της σύμβασης, τόσο διεθνώς, όσο και απέναντι στο Μέλος που την κυρώνει, καθώς και στη δυνατότητα καταγγελίας και ανανέωσής της.

Προβλέπεται επίσης στα άρθρα αυτά, υποχρέωση του Γενικού Διευθυντή του ΔΓΕ να ανακοινώνει, τόσο στο Γενικό Γραμματέα του Ο.Ν.Ε., όσο και στις Κυβερνήσεις των Κρατών—Μελών, πληροφορίες, σχετικές με όλες τις κυρώσεις και δηλώσεις καταγγελίας της Διεθνούς Σύμβασης, που έχουν καταχωρηθεί, καθώς και την ημερομηνία από την οποία αρχίζουν να ισχύουν οι πιο πάνω κυρώσεις και δηλώσεις καταγγελίας.

Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 1985

Ο: Υπουργός

Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικ. Ασφαλίσεων
Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΓΑΣ
Εξωτερικών
ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ
Εργασίας
ΕΥ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση της 149/1977 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας για την απασχόληση και τους όρους εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού.

Άρθρο πρώτο.

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμος η 149 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας για την απασχόληση και τους όρους εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού, που ψηφίστηκε από τη Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στην εξηκοστή τρίτη σύνοδό της στη Γενεύη, το 1977.

Το κείμενο της σύμβασης στο γαλλικό πρωτότυπο και στην ελληνική της μετάφραση είναι το ακόλουθο: